

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavy

SPRÁVA

zo zahraničnej pracovnej cesty (ZPC)

Zahranická pracovná cesta sa uskutočnila do štátu: Malta

Dátum od - do: 26. – 29.4.2017

Účastníci ZPC:

RNDr. Želmíra Greifová, vedúca OSAP,

Mgr. Anna Tfirstová, samostatný odborný referent, OSAP

Podrobné údaje o rokovaní – kde sa rokovanie uskutočnilo, s kým sa rokovalo, obsah rokovania:

Konferencia „Developing Urban Rail Transport – environment performances and financing solutions“ sa konala na Malte v rámci predsedníctva Malty v Rade EÚ. Organizovaná bola v spolupráci s EUROCITIES, UNIFE, UITP a POLIS. Na konferencii sa o. i. zúčastnili:

- Joe Mizzi, minister dopravy a infraštruktúry Malty
- Karmenu Vella, európsky Komisar pre životné prostredie, námorné záležitosti a rybárstvo
- Markku Markkula, prezident Výboru regiónov
- Philippe Citroën, UNIFE (Asociácia európskeho železničného priemyslu)
- Sebastian E. Schmid, Bombardier (svetový výrobca vlakov a lietadiel)
- David Briginshaw, International Railway Journal

Konferencia bola rozdelená na 2 časti:

1. Riešenie problémov v oblasti životného prostredia a preťaženia: Integrácia mestskej železnice do multimodálneho systému verejnej dopravy
2. Finančné riešenia pre mestské železnice

Vyhodnotenie z hľadiska splnenia účelu ZPC a odborného prínosu:

Doprava neznamená len presun ľudí z bodu A do bodu B. Ide o maximalizáciu kvality života. Keď spoločnosti investujú do infraštruktúry, je úlohou vlád zabezpečiť, aby to urobili trvalo udržateľným spôsobom. Je potrebné prepravovať ľudí bez toho, aby poškodili životné prostredie, zdravie a blahobyt. Európska doprava sa príliš často nachádza na nesprávnej ceste. Je to preto, že náklady na náš súčasný dopravný systém sú príliš vysoké. Nejedná sa len o financie, ide aj o straty na ľudských životoch v dôsledku znečistenia ovzdušia.

Urbanizácia je hlavným trendom posledných desaťročí, od ktorej sa očakáva jej ďalší rozvoj. 40% vyprodukovaných emisií CO₂ a 70% emisií iných znečisťujúcich látok vznikajúcich v doprave v súčasnosti vznikajú v mestskej doprave. Odvetvie železníc poskytuje riešenia pre mestskú dopravu. Dokáže prepravovať ľudí s nízkymi alebo dokonca nulovými emisiami CO₂ a iných znečisťujúcich plynov. Električky a metro znižujú dopravné zápchy v mestách poskytnutím rýchlejšej, spoľahlivejšej a vysokokvalitnej alternatívy k autám.

Malta je ostrovná krajina, kde v súčasnosti kolabuje doprava, neexistuje tu koľajová doprava. MHD tvorí len autobusová doprava. Okrem obrovskej dennodennej zápchy majú problém s ovzduším. Maltská vláda vydala na nasledujúcich 10 rokov hlavný plán dopravy a plán, ktorý stanovuje požadované politiky a opatrenia v oblasti trvalo udržateľnej mobility. Uvedené plány pomôžu dosiahnuť praktické ciele stanovené Európskou komisiou pre dekarbonizáciu miest do roku 2030.

Aby bolo možné realizovať mestský železničný tranzitný systém na Malte - či už je to metro, ľahká železnica alebo električka, musí byť vo veľkej miere oddelený od cestnej dopravy. Musí byť plne integrovaný do multimodálnej verejnej a súkromnej dopravy. V takej malej krajine, ako je Malta, kde je priestor výsadou a kde sa používanie automobilov považuje za posvätné, je to naozaj výzvou.

Malta nemá železnicu, ale chce ju budovať tak, ako aj ostatné členské štáty EÚ. Na rokovaní zazneli viaceré odporúčania, ktoré je potrebné splniť, ak chceme vo všeobecnosti budovať nové koľajové stavby (električky, vlaky):

1. Presne zadefinovať cieľ projektu - zredukovať počet áut v meste
2. Správna prezentácia účelu, benefitov a výhod koľajovej dopravy verejnosti
3. Prezentovanie finančného modelu verejnosti – aby občania pochopili výhody a šancu získania EÚ zdrojov, ktorá sa už nemusí viac opakovať.
4. Participácia – aby bola verejnosť informovaná, tzn. robiť viacero verejných diskusií. Diskusie viesť smerom k tomu, ako to experti naprojektovali a vysvetliť technické možnosti verejnosti.
5. Jedným z najväčších problémov sa javí nesprávne uchopená verejná diskusia v rámci participácie. Diskusie sú často chápané ako priestor pre názory laickej verejnosti bez patričného odborného vzdelania, čo mnohokrát vedie k zdržaniu ba až zastaveniu celého projektu.
6. Dôležité hneď na začiatku povedať verejnosti, čo všetko bude stavbou ovplyvnené, nič nezamlčať a je potrebné o tom všetkom hovoriť a vysvetliť, ako sa negatívne dočasné dopady na život verejnosti budú riešiť
7. Je dôležité a nutné intenzívne komunikovať vplyv klimatickej zmeny a chystané adaptačné a mitigačné opatrenia ako napr. prechod na zelenú eko dopravu.
8. Neziskové organizácie a iné organizácie – vziať do procesu a komunikovať s nimi od začiatku, aby mestá neboli obviňované z toho, že verejnosť nemala šancu sa k procesu vyjadriť. Je potrebné všetko dôkladne vysvetliť.

Konkrétne úlohy, ktoré vyplývajú z výsledkov rokovania účastníka / účastníkov ZPC:

1. Pracovať v alternatívach a v súvislostiach: mať pripravené alternatívy/plány možných riešení. V prípade napr. nesúhlasu verejnosti voči predkladanej alternatíve, ad hoc ponúknuť inú možnosť. Verejnosť vie vzbúrou resp. nesúhlasom celý proces zastaviť a mestá nie sú schopné následne budovať infraštruktúru.
2. Zmeniť paradigmu myslenia: je potrebné robiť všetko preto, aby bola budovaná kvalitná a dostupná infraštruktúra.
3. Sila participatívneho procesu: mesto Zürich nemá metro, pretože ľudia zahlasovali za lepšiu električkovú a vlakovú dopravu. To chceme dosiahnuť aj v Bratislave.
4. Odvaha nasledovať výzvy 21. storočia: nebáť sa stavať, ľudí podrobne informovať o procesoch, a držať vysokú odbornú úroveň všetkých činností.

Podpis účastníka / účastníků ZPC